

Pápež písal u extrémistov

Radikálny časopis prevzal Ratzingerovu úvahu, jeho úrad to dovolil

Pravicovo-extrémistické vydavateľstvo Die Aula uverejnilo text kardinála Ratzingera. Podľa Der Spiegel to odobril jeho tajomník.

Benedikt XVI. vyvoláva ďalšie kontroverzie. V roku 1998 bol s dovoľením jeho tajomníka uverejnený text vtedajšieho kardinála Josepha Ratzingera v publikácii rakúskeho pravicovo-extrémistického vydavateľstva Die Aula. Informoval o tom internetový portál nemeckého časopisu Der Spiegel.

Správa nie je novinkou, už vo februári o kardinálovom článku informoval rakúsky denník Österreich. Vtedy však arcibiskupský úrad vo Viedni reagoval, že vydavatelia prevzali staršiu esej súčasného pápeža bez jeho zvolenia.

„Zjavne sa pápeža na povolenie nepýtali,“ citovala hovorku úradu Ericha Leitenbergera katolícka agentúra Kathpress. Pôvodne vyšiel článok už v roku 1995 v časopise Communio.

O slobode u extrémistov

Ratzingerov príspevok rozoberá vzťah slobody a pravdy. Poukazuje v ňom na chyby demokratického zriadenia, volieb a hovorí o neblahom vplyve mediálnych manipulácií.

Spiegel však zistil, že o tom vedel prinajmenšom pápežov tajomník Josef Clemens. Má k dispozícii list z 30. septembra 1997, kde Clemens napísal, že „z poverenia pána kardinála Ratzingera dáva súhlas s publikovaním článku v mesačníku Die Aula“. Nasledujúci rok potom vyšiel zborník s nevinným názvom „1848 - Dedičstvo a záväzok“. Obsah už taký nevinný nebol.

Zborník vydali dvaja známi neonacisti - Otto Scrinzi a Jürgen Schwab. Prvý z nich bol podlá lavi-

cového denníka Tageszeitung nielen členom v Hitlerovej strane, ale aj veliteľom SA, druhý bol členom neonacistickej NPD.

Pritom už v roku 1997 musel Vatikán vedieť, že vydavateľstvo Aula je pochybné. Tri roky predtým totiž publikovalo článok popierača holokaustu Waltera Lüftla. V krajine to vyvolalo škandál. Dokonca aj strana Slobodných, ktorej bola Aula tlačovým orgánom, sa od časopisu dištancovala.

Problém s popieračom

Akoby sa posledné týždne pápežovi lepila smola na päty. Začiatkom roka ho poškodilo rozhodnutie zrušiť exkomunikáciu štyroch biskupov z tradicionalistického Bratstva svätého Pia X. Bol medzi nimi aj britský biskup Richard Williamson. Ten krátko pred rozhodnutím Vatikánu opätovne poprel holokaust.

Vo vysielaní švédskej televízie vyhlásil, že neverí v existenciu plynových komôr a že v koncentračných táboroch zomrelo najviac 300-tisíc Židov.

Nedávno sa za rozhodnutie vo Williamsonovej kauze pápež ospravedlnil. Prisľúbil, že nabudúce si vo Svätej stolici dajú viac záležať a využijú aj internet pri skúmaní minulosti. Pápež nevedel, že biskup je popieračom holokaustu.

To, že je Benedikt XVI. za porozumenie medzi náboženstvami, sa pokúsi dokázať počas návštevy Svätej zeme v máji. Budúci rok by mal cestovať aj do Británie. Podľa zdrojov Daily Telegraph pôjde o štátnu návštevu - pápežovu prvú. Hlava rímskokatolíckej cirkvi navštívila Britániu od odluky v roku 1534 iba raz. V roku 1982 tam prišiel Ján Pavol II., no v jeho prípade nešlo o štátnu návštevu.

Braňo Ondrášik
SME, 16.3.2009

Nie je čo oslavovať

Uplynulo 70 rokov od vzniku Slovenského štátu. Ešte predtým Slovensko ohrozovali z juhu Maďari, zo západu Česi a zo severu Poliaci. Vznikol mylný dojem, že jediným východiskom je spojenectvo s fašistickým Nemeckom. Führer až priveľmi ľahko spracoval Josefa Tisa a ďalších slovenských ľudákov. Výsledkom bola hanebná dohoda s Hitlerom. Nemecku išlo jednak o rozbitie Československa, jednak o vytvorenie svojho satelitu až po hranice s Ruskom. To sa mu dokonale podarilo. Zo Slovenska sa stal klerikálny a fašistický štát. Nemci saturovali Slovákov, takže hospodársky to vyzeralo celkom dobre. Lenže za akú cenu? Tiso súhlasil s transportmi smrti a tisíce Židov posielal do koncentračných táborov a plynových komôr. Slováci boli jediným národom vojnovnej Európy, ktorý sám likvidoval svojich vlastných občanov. Slovenskí gardisti si húževnato plnili svoje úlohy. Bez hanby arizovali židovský majetok. Tiso, Tuka, Ďurčanský či Mach sa podpísali pod tisíce nevinných životov. Keďže Tiso bol kňaz, hanbou vtedajšej doby bola aj slovenská katolícka cirkev. Dokonca aj Vatikán bol proti likvidačným postupom Tisovej moci. Napriek tomu sa ešte aj dnes nájdu ľudia, ktorí oslavujú vtedajší režim. Väčšina z nich nemá ani potuchy o skutočnej podstate slovenského fašistického režimu. Takýchto tiežobčanov treba vyhnúť na okraj našej spoločnosti. Je smutné, že ešte aj v 21. storočí máme na Slovensku stúpencov rasizmu a fašizmu. Na existencii Slovenského štátu ozaj niet čo oslavovať. Tisov štát bol jednoznačne hanbou v histórii slovenského národa.

Peter Malík, PRAVDA, 16.3.2009

Ošial' v kostole

Tisíce ľudí sa hrnú do kostola na ostrove Réunion ležiacom v oblasti Indického oceánu. Ošial' nastal po tom, čo sa medzi veriacimi rozchýrilo, že v záhyboch vankúša na farárovom kresle sa zjavila tvár Ježiša Krista.

(čtk), PRAVDA, 16.3.2009

Keby všetci hovorili všetko, čo sa im zapáči

Biskup Richard Williamson má veľmi zvláštne a úprimne povedané nechutné názory: počas druhej svetovej vojny vraj Židia nezomreli v plynových komorách, zrušenie dvojčiek 11. septembra nespôsobili lietadlá, ale americké výbušniny a Židia dnes vedú boj za ovládnutie sveta, „aby v Jeruzaleme nachystali trón pre Antikrista“. A to sú iba niektoré z jeho myšlienok na sekulárne záležitosti. V otázkach rímskokatolíckej doktríny boli jeho názory vnímané natoľko v nesúlade s modernou cirkvou, že ho Vatikán v roku 1988 exkomunikoval spoločne s ďalšími členmi ultrakonzervatívnej Spoločnosti sv. Pia X., založenej priaznivcom fašistov Marcelom Lefebvrom. K jej stúpencom patrí aj britský historik David Irving, ktorý si nedávno v Rakúsku odpykal trest odňatia slobody za glorifikáciu nacistov. Biskup teda nepôsobí dojmom vábného človeka. Zaslúži si však všetko, čo mu teraz visí nad hlavou? V dôsledku názorov, ktoré vyjadril vo švédkej televízii, mu bolo odopreté prijatie do cirkvi, ktoré mu krátko predtým prisľúbil pápež Benedikt XVI., čo je zrejme iba dobre. Vypratali ho tiež z Argentíny, kde žil, a hrozí mu prevezenie do Nemecka, kde prebiehajú prípravy na jeho súdny proces za popieranie holokaustu.

Je tu aj ďalší nevábny muž - holandský politik Geert Wilders, ktorému minulý mesiac zakázali vstup do Veľkej Británie, kde mal v pláne premietť svoj krátky film, nazvaný Fitna, ktorý opisuje islam ako teroristickú vieru. Na amsterdamskom súde sa chystá kauza za „šírenie nenávisti“ proti moslimom. Korán prirovnal k Me-in Kampfu a želá si zastaviť imigráciu moslimov do svojej krajiny. Britský zákaz aj súdny proces mu v skutočnosti len zvyšujú popularitu a jeden z prieskumov verejnej mienky naznačil, že keby sa dnes konali voľby, jeho populistická antimuslimská strana PW by získala 27 kresiel v parlamente. Príčinou narastajúcej obľuby Geerta Wildersa je okrem rozšírenej ne-

dôvery voči moslimom tiež to, že sa mu podarilo vypestovať si imidž bojovníka za slobodu prejavu.

Princíp slobody slova, jedného zo základných práv v liberálnych demokraciách, znamená, že až po určitú hranicu musíme znášať názory, ktoré považujeme za hanebné. Otázka znie: až po akú hranicu? Zákony upravujúce slobodu prejavu sa štát od štátu trochu líšia. V rôznych európskych demokraciách vrátane Francúzska, Nemecka a Rakúska je trestným činom vyjadriť názor, že holokaust nikdy nebol. Mnohé demokratické krajiny majú tiež zákony proti podnecovaniu násilia alebo nenávisti. Niektoré krajiny, okrem iných aj Holandsko, majú dokonca zákony proti hanobeniu ľudí na základe rasy či náboženstva.

Názory biskupa Williamsona sú síce odpudivé, ale trestne stíhať človeka za jeho názory na dejiny nie je dobrý nápad. Je správne ich kritizovať, aj sa mu vysmievať, ale nie ho väzniť. Tiež platí, že by bolo oveľa lepšie nechať úbohý film Geerta Wildersa vo Veľkej Británii odpremietať, než mu to zakazovať. Nech už si človek myslí o zákonoch proti šíreniu nenávisti či hanobeniu ľudí čokoľvek, zákon zostáva v otázkach slobody prejavu nemotorným nástrojom. Sloboda prejavu nie je absolútna. Nie je vôbec ľahké presne definovať, čo by tieto hranice malo tvoriť, alebo či závisia od toho, kto komu čo hovorí, a dokonca aj kde. Na Williamsonových názoroch záležalo zrazu preto, že sa pápež chystal tohto obskúrneho, exkomunikovaného kňaza vrátiť do funkcie. To by jeho súkromným názorom dodalo inštitucionálnu legitimitu. Vo Wildersovom prípade hrá úlohu to, že nejde o neverejnú osobu, ale o politika, ktorý sa líška nebezpečným predsudkom voči zraniteľnej menšine.

V civilizovanom živote sa ľudia zdržia výrokov o mnohých veciach a to bez ohľadu na otázky zákonnosti. Výrazy, ktoré medzi sebou používajú mladí černošskí

muži v amerických veľkomestách, by vyzneli úplne inak, keby ich použili mladí belosi. Zosmiešňovať zvyky a presvedčenie menšiny nie je vôbec to isté ako uťahovať si z vážených zvykov a názorov majorít.

Ak to zavaňa politickou korektnosťou, nech. Keby však všetci hovorili všetko, čo sa im zapáči, civilizovaný život, najmä v krajinách s náboženskou a etnickou rozmanitosťou, by sa rýchlo zrútil. Problém je, kde stanoviť hranice. Právne by zrejme malo ísť o medzu, za ktorou je zámerom slov vyvolávať násilie. Spoločensky existuje príliš veľa premenných, aby bolo možné vytvoriť absolútny, univerzálny princíp. Vhodné limity je nutné neustále preverovať, napádať a znovu dohadovať. Ľudia ako biskup Richard Williamson a politik Geert Wilders sú užitoční, kým nám práve toto umožňujú. Nechajme ich hovoriť, aby sme ich mohli súdiť, ale nie v súdnej sieni, ale opačnými názormi. Obklopuvať ich zákazmi im len umožní robiť zo seba mučeníkov slobody prejavu. A to nielen komplikuje napádanie ich názorov, ale aj robí slobode prejavu zlú postavu.

Ian Buruma
SME, 14.3.2009

Hriešne lízanky!

Čo v hlave, to na jazyku! Náboženské presvedčenie možno prejavíť aj lízankou.

Sladké pokušenie s hlavou pápeža! Nápad na kurióznu lízanku s vyobrazením hlavy katolíckej cirkvi skrsol v hlave talianskeho výrobcu cukrovínek. Spočiatku sa myšlienka zdala ako výborný marketingový ťah, no Vatikán urobil lízanke rázny koniec. Obrátil sa na súd, ktorý jej predaj v Ríme zakázal.

Na sklade fabrikanta tak zostali kopy nepredajných sladkostí. Zlízať si pápeža je hriech! (mrx)

Plus jeden deň, 19.3.2009

Pápež kondómy Afrike nedovolí

Benedikt XVI. dnes začína prvú cestu po čiernom kontinente. Navštívi Kamerun a Angolu

Svätý otec chce s Afričanmi hovoriť aj o korupcii a právach žien v Afrike. Požívanie antikoncepcie napriek epidémii HIV preňho ostáva tabu.

Je rodiskom troch pápežov, siahajú tam korene augustiniánov, jednej z najstarších reholí a pre katolícku cirkev vychováva najviac kňazov. Afrika je s viac než 158 miliónmi veriacich novou nádejou pre Vatikán.

Benedikt XVI., ktorý sa zameriava viac na Európu, cestuje do Afriky prvýkrát ako pápež po štyroch rokoch od svojho zvolenia. Šesťdňová návšteva Angoly a Kamerunu, ktorá sa dnes začala, je jeho jedenástou zahraničnou cestou.

Afriku objavil Ján Pavol II.

„Touto cestou túžim objasniť celý africký kontinent, jeho tisíce rozdielností s jeho hlbokou náboženskou dušou, jeho starodávne kultúry a jeho náročné putovanie k rozvoju a k zmiereniu,“ povedal pápež v nedeľu.

Afrika bola po stáročia pre európskych misionárov tvrdým orieškom. Novodobou baštou kresťanstva sa stala najmä zásluhou Jána Pavla II., ktorý počas 16 ciest na čierny kontinent navštívil až 42 tamjších štátov.

Pred ním mali africkí kresťania na svojej pôde možnosť osobne vidieť len jediného pápeža. Pavla VI. v roku 1969 v Ugande. Pre Benedikta XVI., ktorý tento kontinent predtým navštívil len raz ako kardinál, je Afrika veľkou výzvou. Tamjšia cirkev potrebuje riešiť viaceré dlhodobých problémov.

Jedným z nich je rozšírená epidémia AIDS a striktný postoj cirkvi

k možnosti používania kondómov. Viacerí kňazi a rehoľníci volajú po výnimkách najmä pre manželov, z ktorých jeden je nakazený vírusom HIV.

Aj keď pápež považuje AIDS za jednu z najväčších hrozieb pre celý kontinent, kde touto chorobou trpí asi 22 miliónov ľudí, jeho postoj v otázke používania kondómov sa nemení.

„Mysliť si, že vyriešime problém AIDS kondómami, je ilúzia,“ povedal hovorca Vatikánu Federico Lombardi pre International Herald Tribune.

Vatikán už dlhšie hľadá riešenia pre zložitú situáciu v afrických diecézach.

Africké špecifiká

Afričania sa snažia uplatňovať v kresťanstve mnohé prvky pôvodných náboženstiev ako rituálne obety zvierat. Chýbajú preklady liturgie do kmeňových jazykov, reč bývalých kolonizátorov zase mnohí neprijímajú.

Pri afrických kňazoch je problémom aj dodržiavanie celibátu. V kmeňových kultúrach chlapca nepovažujú za muža dovtedy, kým nesplodí dieťa. Týmito problémami sa má zaoberať októbrové II. všeobecné zhromaždenie synody biskupov pre Afriku.

Pre kontinent, kde hladom trpí osemsto miliónov ľudí a kde od roku 1990 zažilo viac než 20 krajín ozbrojený konflikt, chce pápež priniesť najmä posolstvo mieru a pokoja. Návšteva pápeža v Afrike vyvrcholí omšou na námestí Cimangola v angolskej metropole Luanda, na ktorej sa očakáva účasť pol milióna veriacich. **Tomáš Hudák, SME, 17.3.2009**

Katolíci v Afrike

Pápež vyrazí na turné po Afrike. Začne v Kamerune, odkiaľ sa na víkend presunie do Angoly. Africká cirkev patrí medzi najrýchlejšie rastúce na svete.

- V súčasnosti ich je 136 miliónov, čo predstavuje 16,7 percenta svetových katolíkov. V Európe je to 23,2 percenta.

- Od roku 1980 sa ich počet zväčšil 20-krát.

- Veľká väčšina žije v subsaharskej Afrike.

Náboženstvo v krajinách

Pôvodné náboženstvo Rímskokatolíci Protestanti Kresťania Moslimovia

Angola 47% 38% 15%

Kamerun 40% 40% 20%

Pre pápeža možno zatvorí Múr nárekov

Počas návštevy Benedikta XVI. v Izraeli zrejme znepriístupnia pamiatku. Prvýkrát od roku 1967.

Izraelské bezpečnostné zložky chcú počas májovej návštevy pápeža Benedikta XVI. uzavrieť pre verejnosť Múr nárekov. Bolo by to po prvý od roku 1967. Vtedy Izrael najposvätnejšie miesto judaizmu dostal pod svoju kontrolu.

Hlavný rabin Múru nárekov Šmuel Rabinovic je ostro proti. Podľa neho ide o neprijateľnú požiadavku.

Múr nárekov počas svojej historickej návštevy Izraela navštívil Benediktov predchodca Ján Pavol II. Pri pamiatke sa dlho modlil a nechal v ňom odkaz, v ktorom sa ospravedlnil za hriechy voči „deťom Abraháma“.

Benedikt XVI. príde do Izraela 8. mája a chce prezentovať myšlienku jednoty. Navštívi významné miesta kresťanov, židov aj moslimov.

Vyhne sa však jednej, z expozícií v Pamätníku holokaustu Jad Vašem.

Hovorí sa v nej o pápežovi Piovi XII., ktorý podľa židovských historikov neurobil dosť pre záchranu európskych židov. Vatikán má na to opačný názor a táto téma komplikuje vzťahy medzi Svätou stolicou a židovským štátom. Benedikt pre to aj váhal s cestou do Izraela.

(mik), SME, 17.3.2009

Slováci sa za posledných 10 rokov menej hlásia k náboženstvu

Slováci sa za posledných 10 rokov menej hlásia k náboženstvu. Ženy sa pritom hlásia k náboženstvu viac, muži menej. Vyplyva to z výskumu, ktorý uskutočnil minulý rok v novembri Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied a agentúra Focus. Pred 10 rokmi verilo v boha 49% oslovených, vlni sa tento počet zvýšil o takmer 5 %. Vyše 10% populácie v boha neverí. Autorita cirkvi je pritom dôležitá len pre 17% oslovených. Za skutočne veriaceho považujú Slováci najmä človeka, ktorý je slušný. **Rádio HEY!, 18:00, 17.3.2009**

Potraty. Vatikán má súdiť Gašparoviča

Voľby a cirkev. Hlavu štátu má „riešiť“ Svätá stolica, Radičovú nechali preveriť na Slovensku.

Ivana Gašparoviča by mala súdiť Svätá stolica. Riaditeľka Centra pre bioetickú reformu Jana Tutková poslala do Ríma podanie na hlavu štátu, „pretože sa rozchádza s učením cirkvi, ku ktorej sa hlási“. Dôvodom údajne sú jeho „postoje pripúšťajúce legálnosť potratov z viacerých dôvodov, ako i právne uznanie homosexuálnych partnerstiev“. Tutková a občianske združenie bojujúce za uznanie práva na život nenarodených sú známe surovou bilbordovou kampaňou.

„Sú to veci vytrhnuté z kontextu, treba si všímať pôsobenie pána Gašparoviča za päť rokov. Kresťanskí hodnostári hodnotia činnosť a postoje pána Gašparoviča veľmi kladne,“ reagoval šéf kampane súčasnej hlavy štátu Jozef Grapa.

Radičovú chcú vylúčiť

Združenie má výhrady aj voči Ivete Radičovej - Tutkovej prekáža, že verejne obhajuje právo ženy na potrat. Centrum preto požiadalo arcibiskupa Stanislava Zvolenského o začatie cirkevného procesu proti Radičovej, ktorého výsledkom by mohlo byť jej napomenutie a následná exkomunikácia. „Dostali sme tento list a keďže je to veľmi citlivá záležitosť, vyžaduje si to štúdium. V nasledujúcom období zaujmeme stanovisko,“ informoval HN hovorca arcibiskupa Jozef Haľko.

Cirkevným právom sú viazaní všetci členovia cirkvi, na rozdiel od minulosti však nie sú rozhodnutia cirkevného tribunálu vynútitelné. Súdom v prípade porušenia cirkevného práva je príslušná biskupská diecéza. Najvyššou sankciou je exkomunikácia, čiže vylúčenie z cirkvi. V stredoveku patrilo medzi tresty aj upálenie na hranici. „Ide o fundamentalistickú propagandu, a nie vecnú debatu na tému interrupcií,“ dodáva na adresu výzvy centra teológ Miroslav Kocúr.

Pravý je Mikloško

Otázku ochrany života od počatia po prirodzenú smrť skloňoval včera v súvislosti s prezidentskými voľbami aj prešovský gréckokato-

licky biskup Ján Babjak. „Ako veriaci máme voliť toho kandidáta, ktorý prezentuje hodnoty v súlade s morálnym učením katolíckej cirkvi. V tomto prípade si osobne cením kresťanské postoje Františka Mikloška,“ napísal arcibiskup vo vyhlásení, ktoré sa čítalo pri nedeľných liturgiách.

Tŕňom v oku viacerých cirkevných hodnostárov je najmä Iveta Radičová. Banskobystrický biskup Rudolf Baláž prednedávnom kritizoval jej postoje v súvislosti s interrupciami, vikár Spišskej diecézy Ján Duda upozornil na jej nemanželské spolužitie s olympionikom Jánom Riapošom.

Ku kritike kandidátky na hlavu štátu sa pridala aj štátom financovaný Literárny týždenník. „Nejaký americký poradca poradil pani profesorke, že Janko Riapoš na invalidnom vozíčku bude pre Radičovú ťahákom na získanie súcitu a vytvorenie obrazu silne sociálne citiacej ženy, ťahákom pre voličov!“ píše na titulke predvolebného vydania týždenníka spisovateľ Drahoslav Machala. Ten v minulosti spolupracoval s Gašparovičom na predvolebnej kampani, vo zväzkoch Ústavu pamäti národa je vedený ako agent a dôverník ŠtB.

Tomáš Nejedlý, (sita)
HN, 17.3.2009

Pápeža víkali davy

Benedikt XVI. začal svoju prvú návštevu Afriky vo veľkom štýle.

Pápež pristál v utorok večer v Kamerune. Letisko je od hlavného mesta Yaoundé vzdialené 25 km. Trasu do mesta lemovali desaťtisíce ľudí, ktorí na Benedikta XVI. v papamobile mávali, tancovali a spievali.

Význam Afriky v očiach katolíckej cirkvi v posledných rokoch rastie spolu so stúpajúcim počtom veriacich. Kontroverznou témou je však v Afrike používanie kondómov, ktoré Vatikán neschvaľuje. V Afrike pritom zomrelo na AIDS viac ako 25 miliónov ľudí.

„AIDS nemožno prekonať rozdávaním kondómov. Naopak, to problém iba zhoršuje,“ povedal Benedikt XVI.

Pápež sa v Afrike vyjadril aj k svetovej ekonomickej kríze s tým, že ju spôsobil nedostatok morálky v ekonomických štruktúrach. Čierny kontinent podľa neho trpí neprimerane.

Ku kríze sa tu pridáva aj nedostatok potravín a následky klimatických zmien.

Zajtra pápež odíde z Kamerunu do Angoly. Nie všetci sú z jeho návštevy nadšení. Mnohí Kamerunčania čakali, že adresuje tvrdšie slová prezidentovi Paulovi Biyovi, ktorý je pri moci už 26 rokov a obviňuje ho z korupcie.

V rámci „upratovania“ pred pápežovou návštevou tiež zbúrali pouličné stánky, ktoré živili tisíce ľudí. (bar)

Plus jeden deň, 19.3.2009

Konečne Pápež a prezidenti

Spojené štáty nie sú príliš katolícke. Napriek tomu sa tam mohol stať prezidentom J. F. Kennedy. Príslušník menšiny. I keď len náboženskej. JFK sa stal precedensom, že v USA sa môže stať prezidentom každý. Aj Obama. Prevažne katolícke Slovensko zrejme nasledovalo americký príklad, keď sa stal našim prezidentom Ivan Gašparovič. Taký viac-menej luterán. Keďže je prezidentom takpovediac ekumenickým (dúfam, že mi to neskómolia na ekonomického), je prezidentom aj katolíckej väčšiny. A považuje si za povinnosť navštíviť aj katolícke omše. Takže chápem Mečiara, že mu musel najat' osobného trénera, ktorý ho učil prežehnávať sa a vo

vhodnej chvíli pokľaknúť.

Ale v inom je problém. Skupinka fundamentalistov požiadala pápeža, aby exkomunikoval našich dvoch najpreferovanejších prezidentských kandidátov z cirkvi. Pápež nemôže vylúčiť z cirkvi moslima, budhistu, žida. Nevie si predstaviť, ako by sa to dalo technicky zvládnuť s takým, no, luteránom. Už nehovoriac o Radičovej. Aspoň v niečom ľudstvo za posledných tristo rokov pokročilo. Kedysi by nám dali Gašparoviča a Radičovú rovno upáliť. A keby priložili na oheň aj Martinákovú, Mikloškove preferencie by značne vzrástli.

Martin Hric
PRAVDA, 19.3.2009

Katarína, patrónka železníc

Železničari požiadali Konferenciu biskupov Slovenska, aby sa svätá Katarína stala aj na Slovensku ich patrónkou a orodovníčkou. Katarína je dávnejšie patrónkou železníc v mnohých krajinách sveta.

Slovenskí biskupi včera žiadosť schválili. Definitívne však o návrhu rozhodne Vatikán.

„Uvítali sme tento návrh,“ povedal generálny sekretár konferencie Marián Chovanec.

Svätá Katarína sa stala podľa Chovanca patrónkou železníc preto, lebo dokázala spájať nespojiteľné.

Hlboko veriaci Katarína žila v rodine neveriacich. „Spojiť dve rozdelené mysle a srdcia je oveľa ťažšie, ako spojiť stokilometrovú vzdialenosť železnicou,“ zdôvodnil generálny sekretár Chovanec, prečo je patrónkou práve Katarína. (wm), SME, 18.3.2009

Témy na zhromaždenie

Synody biskupov

Konferencia biskupov Slovenska si na Donovaloch zvolila témy na svetové zhromaždenie Synody biskupov. Ide o oblasti kultúry života voči kultúre smrti, či farnosť ako základná bunka duchovného života. Katolícka cirkev chce organizovať aj projekt zameraný na pastoráciu snúbencov a mladej rodiny.

STV Dvojka, 16:45, 18.3.2009

Biskupi zaradili pri voľbách spiatočku

Katolícki biskupi tesne pred prezidentskými voľbami stíchli, hoci kňazi do kampane už zasiahli.

Konferencia biskupov Slovenska (KBS) včera rozhodla, že nedá nijaké odporúčanie, koho voliť. „Nebudeme vstupovať do rozvírených vôd,“ povedal podľa agentúry SITA generálny sekretár KBS Marián Chovanec.

Podľa politológa Samuela Abraháma cirkev pochopila, že je pre ňu samotnú zlé, keď vstupuje do poli-

tiky. „Hoci táto reakcia mohla prísť skôr, je jasné, že biskupi si uvedomili, že nie je v ich prospech, aby sa priklonili k niektorému z kandidátov,“ uviedol Abrahám.

Viaceri kňazi nedávno vystúpili proti kandidátke opozície Ivete Radičovej.

Vikár Spišskej diecézy Ján Duda jej vyčítal, že žije v konkubinate. V kázni ju kritizoval banskobystrický diecézny biskup Rudolf Baláž. PRAVDA, 18.3.2009

Biskupi pomlčia

Dvakrát v histórii Slovenska biskupi usmernili veriacich pri voľbe prezidenta. Teraz to neurobia.

Konferencia biskupov Slovenska sa jednomyselne rozhodla, že nedá žiadne usmernenie veriacim pred prezidentskými voľbami. Generálny sekretár konferencie Marián Chovanec to zdôvodnil napätou situáciou, a to aj v súvislosti s vyhlásením Rudolfa Baláža, banskobystrického diecézneho biskupa.

Baláž asi pred mesiacom v kázni reagoval na výrok prezidentskej kandidátky Ivety Radičovej v súvislosti s interrupciami, že to, čo je morálne alebo nemorálne v spoločnosti, je vecou spoločenskej dohody. Biskup toto tvrdenie označil za hrozné. Vraždenie Židov a Rómov počas druhej svetovej vojny bolo podľa neho tiež dôsledkom

spoločenskej dohody v nacistickom Nemecku. Neskôr sa Baláž stretol s Radičovou a roztržku si vysvetlili. Výsledkom bolo vyhlásenie, že medzi nimi nie je žiadne napätie.

„Práve preto, že teraz je situácia taká, aká je, Konferencia biskupov Slovenska neurobí usmernenie pre veriacich ako voliť, hoci by mohla,“ vysvetlil rozhodnutie konferencie Chovanec.

Biskupi dávali všeobecné usmernenie veriacim pred voľbami prezidenta Rudolfa Schustera aj pred zvolením Ivana Gašparoviča.

Podľa Chovanca nikdy neusmerňovali menovite, poukazovali len na morálne postuláty, ktoré by mal prezident spĺňať. Duchovní môžu usmerniť veriacich individuálne. Daniel Vražda

SME, 18.3.2009

Konferencia biskupov Slovenska nebude veriacim odporúčať žiadneho prezidentského kandidáta

Konferencia biskupov Slovenska nebude veriacim odporúčať žiadneho prezidentského kandidáta. Biskupi sa na tom zhodli na dnešnom stretnutí na Donovaloch. Nechcú totiž vyvolať napätú situáciu, aká nastala po medializovanej kázni banskobystrického biskupa Rudolfa Baláža. Tento prípad považujú za nešťastne interpretovaný. Pokračuje Marta Výbošteková.

Redaktorka: „Napriek tomu, že v minulých prezidentských voľbách vydala Konferencia biskupov Slovenska usmernenie pre veriacich, teraz tak neurobí. Potvrdil generálny sekretár Konferencie biskupov Slovenska Ma-

rián Chovanec a dodal, že to bol všeobecný konsenzus na dnešnom stretnutí.“

Marián Chovanec, generálny sekretár KBS: „V danej situácii nie je vhodné vstupovať vyhlásením Konferencie biskupov do prezidentskej kampane.“

Redaktorka: „Biskupi tak urobili hlavne preto, aby nevyvolávali napätie. Marián Chovanec sa vyjadril aj k iniciatíve bratislavských kňazov. Je to prejav ich názoru, na ktorý majú právo. Medializovanú kampaň biskupa Baláža a konflikt s Ivetou Radičovou považuje za zle interpretovaný a vyriešený.“

Marián Chovanec, generálny sek-

retár KBS: „Čo sa týka vyhlásenia kňazov z Bratislavy, bola to ich osobná iniciatíva, ktorú ako občania tejto republiky môžu robiť. Čo sa týka pána biskupa Baláža, chcem podotknúť, že nešlo vôbec o nejakú aktivitu pred voľbami, ale poukazanie na morálne hodnoty a kvality, ktoré by sa mali na Slovensku realizovať. A že to bolo vzťahnuté tak ako to bolo vzťahnuté, to je už druhá vec. Už pán biskup musel vtedy odpovedať a bolo veľmi dobre, že sa s pani Radičovou stretli a tie kontroverzné otázky, ktoré tam akosi povstali, boli vyriešené.“

Rádio Slovensko, 18:00, 17.3.2009

Stop násiliu

YAOUNDÉ - Pápež Benedikt XVI. moslimským lídrom odkázal, že skutočné náboženstvo odmieta násilie. Mierové spolužitie kresťanov a moslimov v Kamerune označil za „inšpiráciu“. **Nový Čas, 20.3.2009**

KONTINENT NÁDEJE

Pápež Benedikt XVI. varoval včera Afričanov pred tyraniou materializmu a modlárstvom dnešných čias.

Na slávnostnej bohoslužbe pod holým nebom na štadióne v kamerunskom Yaoundé vyzval katolíkov na kontinente, „aby sa starali o svoje duše“. Na preplnenom štadióne v hlavnom meste sa zišlo 60 tisíc veriach.

S dôverou v Boha sa môže podľa pápežových slov stať Afrika „kontinentom nádeje“.

Ján Felix, Šport, 20.3.2009

Čakanie na gratulácie

Bratislavský arcibiskup-metropolita Stanislav Zvolenský (vľavo) a emeritný prefekt Kongregácie pre evangelizáciu národov kardinál Jozef Tomko (vpravo) čakajú na príchod predsedu vlády SR na Úrade vlády SR. Robert Fico prijal kardinála Jozefa Tomka pri príležitosti jeho významného jubilea - 85 rokov.

Kardinál Tomko si súčasne pripomína aj 60 rokov kňazstva a blíži sa i 30. výročie jeho biskupskej vysviacky. **Ján Felix, Šport, 20.3.2009**

R. Fico sa stretol s kardinálom Tomkom

Kardinál Jozef Tomko má 85 rokov. Pripomína si aj 60 rokov kňazstva a blíži sa 30. výročie jeho biskupskej vysviacky. Na Úrade vlády ho pri príležitosti jubilea prijal premiér Robert Fico. Obaja potvrdili, že vzťahy medzi štátom a cirkvami sú dobré. Kardinála Tomka sprevádzal bratislavský arcibiskup metropolita Stanislav Zvolenský.

STV Jednotka, 19:30, 19.3.2009

Jána Pavla II. majú blahorečiť o rok

Bývalý pápež. Za blahoslaveného ho vyhlásia zrejme 2. apríla 2010, päť rokov po jeho smrti.

Varšava - Bývalého pápeža Jána Pavla II., predchodcu súčasného prvého muža Vatikánu Benedikta XVI., pravdepodobne blahorečia 2. apríla 2010. Ak do toho nepríde niečo nepredvídané, pápeža, ktorý bol veľmi obľúbený aj na Slovensku, vyhlásia za blahoslaveného k piatemu výročiu jeho úmrtia. Informovala o tom včera poľská tlač s odkazom na vatikánske zdroje.

Blahorečenie je v rímskokatolíckej cirkvi posledným krokom pred vyhlásením za svätého. Aby sa všetko za rok stihlo, vatikánska Kongregácia pre otázky blahorečenia, ktorá zhromaždené dokumenty o pápežovi posudzuje, v posledných týždňoch svoju prácu podstatne urýchlila.

Súbor dokumentov na podporu blahorečenia má 2 500 strán. Materiál obsahuje všetky pápežove spisy, početné „svedectvá o svätosti jeho života a dôkazy o najmenej jednom predpokladanom zázraku“, ktorý sa predchádzajúcemu pápežovi prisudzuje. Kardináli teraz musia potvrdiť, že opísaný zázrak je vierohodný. Potom by mali Benediktovi XVI. formálne navrhnúť blahorečenie Jána Pavla II.

Termín 2. apríl 2010 by bol podľa Poliakov veľmi dobrou voľbou. „Bolo by to prirodzeným pokračovaním toho, čo sa dialo pri jeho pohrebe na Námestí svätého Petra vo Vatikáne, keď ľudia skandovali Santo subito (Svätý ihneď),“ povedal Piotr Dardziński, riaditeľ varšavského Centra učenia Jána Pavla II. „Nebolo by to ani príliš skoro, ani príliš neskoro.“ **(čtk), HN, 18.3.2009**

Svet opäť útočí na pápeža

Kontroverzné vyhlásenia. Benedikta XVI. kritizujú za slová o kondómoch.

Berlín - Pápež Benedikt XVI. sa opäť stal terčom kritiky zo všetkých kútov sveta. Po nedávnych útokoch za rehabilitáciu konuoverzného biskupa Richarda Williamsona sa tentoraz na neho zniesla sprška kritiky za vyjadrenia o používaní prezervatívov. Po Francúzsku na tieto slová včera reagovali jeho krajanovia v Nemecku a aj Američania.

Na palube lietadla z Vatikánu do Kamerunu v utorok pápež vyhlásil, že „problém šírenia AIDS nemožno vyriešiť iba rozdávaním kondómov, situácia sa tým ešte zhoršuje“.

Nezaslúži si dôveru

Včera pápežove tvrdenia odsúdili nemecké ministerstvá zdravotníctva a rozvoja. „Moderná rozvojová spolupráca musí ponúknuť prístup k prostriedkom pre plánované rodičovstvo tým najchudobnejším z chudobných. A používanie kondómov je toho súčasťou,“ napísali v spoločnom vyhlásení ministerstvá. „Čokoľvek iné je nezodpovedné.“

Americký denník New York Times na kritiku pápeža použil ešte ostrejší slovník. „Pápež si nezaslúži žiadnu dôveru, pokiaľ prekrúca vedecké dôkazy,“ napísal denník.

Znepokojujúce následky

Nemecko a USA sa tak pridali k Francúzsku, ktoré sa ako prvé ohradilo proti vyhláseniu Benedikta XVI. Hovorca ministra zahraničných vecí Eric Chavallier povedal, že Francúzsko veľmi znepokojujú následky, ktoré pápežove slová môžu mať. „Neprináleží nám síce súdiť cirkevnú doktrínu, ale domnievame sa, že podobné prejavy ohrozujú politické programy verejného zdravia a nevyhnutné princípy na ochranu ľudského života,“ vyhlásil Chavallier.

Afrika, najmä jej južná časť, patrí k oblastiam, ktoré sú z celosvetového hľadiska najtvrdšie zasiahnuté AIDS. V prípade pápeža Benedikta XVI. ide už o druhý vážny incident za pomerne krátky čas. Na konci januára pohoršil Židov tým, že rehabilitoval biskupa Richarda Williamsona, ktorý verejne popiera holokaust.

(čtk) HN, 20.3.2009

Interrupcie vstúpili aj do prezidentskej kampane

Cirkevný proces a následná exkomunikácia. Takýto verdikt žiadajú protipotratoví aktivisti pre Ivana Gašparoviča a Ivetu Radičovú. Aj takto chcú ovplyvniť výsledok prezidentských volieb. Otvorene priznávajú, že v Graslakovičovom paláci by najradšej videli Františka Mikloška.

Redaktor TA3: „Interrupcie vstúpili do prezidentskej kampane. Aktivistov, ktorí na bilbordoch prirovnávali umelé potraty k najväčším svetovým genocidám, pobúrili postoje dvoch hlavných favoritov. O to viac, že aj Ivan Gašparovič, aj Ivetu Radičovú sa hlásia ku katolíckej cirkvi.“

Jana Tutková, Centrum pre bioetickú reformu: „Katolícki politici, ktorí hlásajú, že zákaz potratov nič nerieši, priamo podryvajú neomylné učenie cirkvi, ktoré je jasné.“

Redaktor TA3: „Ivetu Radičovú a Ivana Gašparoviča chcú preto postaviť pred cirkevný súd. Neprekážal by im ani trest najprísnejší - exkomunikácia.“

Marek Trubač, hovorca prezidenta: „Pani Tutková absolútne nepozná názory pána prezidenta. Si zrejme zabudla otvoriť oči a uvoľniť uši, aby pochopila, čo pán prezident povedal. Ak nechce počuť názory pána prezidenta a chce len exkomunikáciu, tak môže žiadať exkomunikáciu potom aj samej seba.“

Unikátne dielo zo spráchniveného koreňa

Rezbár Jozef Rakovan zo Štiavnika vytvoril zvláštne dielo. Do lípového samorastu, ktorý mu daroval krstný otec vyrezal celý život Ježiša Krista.

Redaktor TV Markíza: „Vdychujem dušu do dreva. Hovorí o svojej tvorbe Jozef Rakovan. Vyrastal a žije v obci Štiavnik pri Bytči. Stružlikať začal už ako malý chlapec, keď pásaval dobytok.“

Jozef Rakovan, rezbár: „Vlastne pri pasení kôz na poli ako chlapček, to bolo trošku iné ako teraz, nemali sme počítače.“

Redaktor TV Markíza: „Pána Jozefa oslovili, aby prispel na celosvetovú výstavbu betlehemov. Materiál si vybral naozaj netradičný. Starý, takmer spráchnivený kmeň lípy od krstného otca. Keď začal vyrezávať

Iveta Radičovú: „Zacitujem Jána Pavla II.: „Dôstojné žitie znamená predovšetkým vedomé vnútorné, slobodné rozhodnutie sa, slobodnú voľbu, ktorá nemá byť ani slepým prijatím nejakého presvedčenia, ani z čistého nátlaku zvonka.“

Redaktor TA3: „Na svete sú už aj konkrétne podania. Prvé na Ivana Gašparoviča smeruje cez nunciatúru do Vatikánu. Právo súdiť hlavu štátu dávajú totiž cirkevné zákony iba pápežovi. Podnet na Ivetu Radičovú má už na stole bratislavský arcibiskup.“

Jozef Hal'ko, hovorca bratislavského arcibiskupa: „Téma je veľmi citlivá, preto si vyžaduje aj určité hlbšie štúdium.“

Redaktor TA3: „Rozhodnutie o ďalšom postupe do volieb určite nepadne. A hoci otvorenie procesu odborník na cirkevné právo pripúšťa, s trestami je opatrný.“

Radoslav Bazala, cirkevný právnik: „Nie sú jedinými prostriedkami na zachovanie tejto cirkevnej disciplíny, ale sú používané až na konci.“

Redaktor TA3: „Centrum pre bioetickú reformu nevylúčilo, že v najbližších dňoch podá podobný podnet aj na ďalších prezidentských kandidátov, ktorí sa síce hlásia ku katolíckej cirkvi, ale ich vyjadrenia sa zdajú byť v rozpore s jej učením.“

Martin Linhart
TA3, 18:40, 17.3.2009

postavy betlehemu sa samorast otočil na druhú stranu, objavil v ňom pokračovanie biblického príbehu.“

Jozef Rakovan, rezbár: „To je asi vrchol mojej tvorby, vlastne celý život Ježiša Krista je tam znázornený no a trvalo mi to štyri mesiace.“

Redaktor TV Markíza: „V celosvetovej konkurencii sa rezbár zo Slovenska nestratil. Jeho plastiky vyhlásili na výstave za najkrajšiu. Pán Jozef sa umením živý, ale tvrdí, že je ťažké rozlíčiť sa so svojim dieťaťom.“

Jozef Rakovan, rezbár: „Vlastne ten život tomu dáva nový život a jednoducho ťažko sa s tým lúči.“

Pán Jozef sa snaží, aby jeho diela zostali na Slovensku. Tvrdí totiž, že umenie má zostať doma.

Dominik Kianička, Markíza, 17.3.2009

Nezvyčajné zjavenie na Ukrajine

Malé ukrajinské mestečko Veľký Bereznyj prilákal tisíce ľudí. Na stene jednej z tamojších fabriek sa totiž objavila škrvna pripomínajúca portrét Ježiša Krista. Väčšina ľudí verí, že ide o nadprirodzený úkaz.“

Redaktor TV Markíza: „Tento nezvyčajný obraz si na stene fabriky všimol ako prvý vrátnik.“

Juraj Slivka, vrátnik: „Ja som povedal, pozrite tam. Kolega sa pozrel a aj on skríkol, že to vidí.“

Redaktor TV Markíza: „Škrvna pripomínajúca ikonu sa na stene fabriky objavila asi pred 14 dňami. Vtedy podnik skrachoval a bez práce zostalo sto ľudí.“

Ivan Čurej, obyvateľ Veľký Bereznyj: „Asi to niečo predznamenáva, že sa niečo môže stať.“

Vladimír Bučko, redaktor TV Markíza: „Tajomná ikona v noci údajne vyžaruje jemné svetlo. Zvláštny obraz však pripomína každému niečo iné.“

Anketa:

Opýtaný 1: „To je Božia matka.“

Opýtaný 2: „Ježiša Krista vidím.“

Opýtaný 3: „Ja tam napríklad vidím Monu Lisu a ostatných to pohoršuje.“

Redaktor TV Markíza: „Kvôli nezvyčajnému portréту na stene fabriky ľudia cestujú aj stovky kilometrov.“

AA: „Slováci sem chodia, boli tu aj ľudia z Kyjeva.“

AA: „Ja som z Užhorodu.“

Redaktor TV Markíza: „Tunajší gréckokatolícky kňaz ikone veľký význam neprpisuje. Pravoslávni duchovní majú o záhadnej škrvne nejednotnú mienku.“

Vasil' Danylaš, gréckokatolícky kňaz: „Jeden z tunajších pravoslávnych kňazov ľudom povedal, rozíďte sa, na tej stene nič nie je. Prišiel však iný a vravel, že tam vidí trpiaceho Krista.“

Redaktor TV Markíza: „Či sa z tejto opustenej fabriky v budúcnosti stane pútnické miesto, ukáže až čas. Ikonu na jej stenách už skúmajú aj vysokí cirkevní hodnostári.“

Vladimír Bučko
Markíza, 19:00, 16.3.2009

Externisti v Ružomberku už platia

Na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku sa za externé štúdium od septembra platí.

O externú formu štúdia na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity bol doteraz veľký záujem. Bolo bezplatné, čo sa v novom akademickom roku zmení.

Externí študenti prijatí do prvého ročníka bakalárskeho štúdia a do prvého ročníka magisterského štúdia budú študovať za 550 eur za akademický rok.

Študenti prijatí do akéhokoľvek učiteľského študijného programu na I. alebo II. stupni štúdia v externej forme budú platiť 330 eur za jeden akademický rok.

Tomáš Jablonský, dekan fakulty povedal, že je presvedčený, že platené externé štúdium povedie študentov aj k vyššej zodpovednosti pri štúdiu a stane sa motiváciou pre celoživotné vzdelávanie. (or)

SME, 20.3.2009

Slovensko v miniatúrach

Najstarší drevený kostol na Slovensku, či dom zemana, v ktorom sa nakrúcali scény Perinbaby. To je len malá časť výstavy v šurianskej synagóge. Veľký kus Slovenska sa podarilo dostať v zmenšenej podobe do jedinej miestnosti.

Redaktorka TV Markíza: „6 autori a 40 vystavených makiet. To je splnený sen Mestského múzea v Šuranoch.“

Miroslav Eliáš, správca Mestského múzea v Šuranoch: „Je tu napríklad vystavený model šurianskeho kostola, šurianskeho hradu, vrábeľská pevnosť, rekonštrukcia vrábeľskej pevnosti, tu model kostolíka v Kostolčanoch pod Trbečom, čo je teda v reálnom svete najstarší kostolík na Slovensku.“

Redaktorka TV Markíza: „Nechýbajú ani drevenice zo stredného a východného Slovenska, zámky a hrady a tiež drevené gréckokatolícke kostoly. V tomto dome sa nakrúcalo množstvo scén Perinbaby. Precízne vypracované makety sú veľkým lákadlom pre návštevníkov.“

Pribudla ďalšia krajina s legálnou eutanáziou

Pribudla ďalšia krajina s legálnou eutanáziou. K Holandsku a Belgicku sa dnes pridalo aj Luxembursko. Zákon o eutanázii spôsobil v tejto malej krajine poriadne spory. Hlboko veriaci katolíci na jej čele, veľkvojvoda Henry, odmietol zákon podpísať, čím spôsobil v krajine ústavnú krízu. Luxemburský parlament preto ako reakciu odhlasoval pre monarchu čisto reprezentatívnu funkciu.

Rádio OKEY, 18:00, 17.3.2009

Babky zatiaľ nesvietia

Policajti sú zúfalí zo správania starších ľudí. Mnoho z nich sa po zotmení i napriek osвете pohybuje po cestách bez reflexných prvkov. Po večernej omše sú osoby v tmavých kabátoch prakticky neviditeľné a vodičom pripravujú horúce okamihy.

Maja Pavlíková, redaktorka TV JOJ: „Niektoré dôchodkyne nepoužívajú ani len chodníky a v tmavých kabátoch sú na ceste takmer neviditeľné.“

Pavol Pastirčák, riaditeľ ODI v Starej Ľubovni: „Nejdú vedľa seba iba dvaja, ale idú aj štyri babky vedľa seba.“

Maja Pavlíková, redaktorka TV JOJ: „A pritom pre svoju bezpečnosť naozaj nemusia urobiť až tak veľa. Stačí použiť takýto reflexný pásik. Počkali sme si na dôchodkyne pred kostolom či vôbec niečo také poznajú. Či vám toto vôbec niečo hovorí.“

Anketa: „Neviem čo.“

Maja Pavlíková, redaktorka TV JOJ: „Neviete čo to je?“

Anketa: „Ta nenosíme, lebo nemáme, ani nevieme kde to dostať.“

Pavol Pastirčák, riaditeľ ODI v Starej Ľubovni: „Pôjdeme aj do kostolov, keď bude treba.“

Maja Pavlíková, redaktorka TV JOJ: „Pýtali sme sa tých, ktorí majú na dôchodcov samotný vplyv a to samotných farárov či idú svojim veriacim príkladom.“

Ľuboš Laškoty, kaplán: „Osobne nie, lebo neprechádzam cez cestu.“

Michal Marčák, správca farnosti v Plavnici: „Musíme slúžiť ako príklad.“

Maja Pavlíková, redaktorka TV JOJ: „Používate?“

Michal Marčák, správca farnosti v Plavnici: „Zatiaľ nie.“

Ján Stašák, správca farnosti v Podolínci: „Z dispozície vodiča je to jasné, zrejme aj na základe vlastných skúseností, že tie ochranné prvky je veľký bonus a veľká pomoc.“

Maja Pavlíková
JOJ, 19:30, 19.3.2009